

Testuaren ezaugarria(1)

Egokitasuna: Testua testuinguruarekin egokitzea esan nahi du. Hizkuntzak eskaintzen dituen aukera linguistikeetatik komunikazio-egoera bakoitzerako egokiena aukeratzen jakitea. **Ingurune** fisikoa: Komunikazioa noiz eta non gertatzen den, alegia. **deiktiboak:** Komunikazio-egoerako elementuei (igorlea, hartzailea, unea, tokia) erreferentzia egiteko modua da; eta horretarako erabiltzen ditugun hizkuntza unitateak deiktiboak dira. **Pertsonenak** Solaskidea seinatzeko erabiltzen diren testuko elementuak dira: pertsona-izenordainak, erakusleak eta aditzeko pertsona-morfemak batik bat. **Tokienak:** Adierazpenareh toldaren aztarna edo islagertatzem dira: erakusleak, leku-aditzondoak eta adizlagun batzuk dira erabilienak. **Denborazkoak:** Adierazpenaren unearen isla dira: aditz-denbora, denbora-aditzondoak eta erakusleak, bereziki. **Ingurune** soziala: Hitz egiteko modua aldatu egiten da aurréan ditugunak haurrak ala nagusiak diren, jende ikasia ala ezjakina deh, taberna bazterrea. Hala ospitale baten a dauden, funtsik gabeko ala garrantzizko gai batez mintzo garen; eta beste mila faktore sozialen arabera. **Modalizazioa:** Testuegokia sortzeko, tentuz zaindu beharreko elementuei esaten zaie modalizatzaileak. **Erregistroa:** Egoera ezaugarrien arabera, igorleak hautatzun duen hizketa moduari deritzo horrela. **Orokorra** edo arrunta: Teknizismo eta aparteko jakintza-gradu berezirik eskatzen ez duen erregistroa da. **Kolokiala** edo lagunartekoa: Familiá-edo-lagunarteko-tratuan erabiltzen duen hiztunak. Adierazkortasuna, adiskidetasuna, arrunkeriak-esatea, silabak jatea, hitz-lelo edo komodin asko erabiltzea dituezaugarri. **Kultua** edo jaso: Zuzentasunari eta zehaztasunari ematen diogarrantzia: ahoskera zaindua: egokitasun gramatikala, zuzentasun ortografikoa; lexiko zabala eta zehatza. **Koherentzia:** Testuaren edukia modu argi, logiko eta landuan ematea, Hau da, testuko egitura, progresioa eta ordena logikoan duen zaintza, informazio garrantzizkoa ez denekotik bereiztea... **Gaia:** Zertaz ari garen, alegia. Gaia garbi izatea ezinbestekoa da, azaldu behar diren ideiek hura baitute ardatz. **Gaiaren progresioa:** Testuan, informazio garrantzizkoa eta beharrezkoa daude alde batetik, eta bigarren mailakoak, bestetik. Bereizi egih behar dira bi informazio mota horiek, eta garrantzizkoa modu jakinean egituratu. **Testuaren egitura** **Kohesioa** Testuko esaldiek eman behar duten lotura-sintetikoari deritzo horrela. Horiek ondolotzea da testu kohesionatu bat lortzea. **Erreferentzia** mekanismoak: Askotan agertzen da testuan lehendik agertua den elementu bati, hurrengo perpausean edo paragrafoan, berriro erreferentzia edo aipamena egitea; Hori ordezkatzeko hainbat gauz: a egin, gaitzezke, elementuaren ordezkari beste ordezkari linguistikoa batsartuz, elipsia eginez. **Errepikapena:** Hitz hat errepikatzean datza. **Elipsia:** Elementu bat esan gabe uztea, kohesioarengatik ulertzen da eta. **Pronominalizazioa**/Determinazioa: beste baten ordezkari lana egiten duten hizkuntza-elementu modu bat da.